

елегантен свят. По улиците преминаваха лимузини с красиви жени и надменни господа, немски мотоциклетисти с каски, съюзнически и български военни коли. Привечер из аперитивите почваше весел живот, който продължаваше в кабаретата и тайните публични домове..."

След тази картина в началото на първа глава от втората част на романа, която продължава с описание на софийското ежедневие в тази пролет (на 1941 година), идва епизод с разговор между Борис и Ирина, в който Борис споделя своите търговски планове, а Ирина се чувства все по-отчуждена и дори погнусена от неговата "алчност, жестокост и ограничен ум", за да завърши тази глава с фразата за Ирининия "неясен ужас от кървавите ръце, които управляваха света".

На пръв поглед цитираната "картина" няма пряка връзка с последвалия епизод – разговора между Борис и Ирина – за разлика от цитираната преди това картина от провинциалния град Х., който е видян през очите на героите. Тази втора "картина" не е "видяна" от героите, от Борис и Ирина.

От кого всъщност е видяна картината на софийската пролет през 1941 година?

Тя би могла да бъде видяна и от Борис и Ирина, както и от всички герои в романа като "софийски пейзаж", където героите и действието на романа са ситуирани. Но тя се различава доста и от цитираната първа картина, която като че "естествено" извираше от сюжета и персонажа на романа. Ако първият цитат ни представяше една "картина" и естествено извиращия като че от нея "коментаторски" субективен есеистично-рефлексивен пласт на романа, вторият, по-голям, цитат ни дава една друга "картина", която не е видяна от ничия конкретна "гледна точка" на герой в романа именно защото би могла да бъде видяна от "всеки". Но тази паноптична гледна точка не е просто "място на действие" в смисъла на конкретна изобразителна пластика, тя е макроисторическа картина, обобщен исторически пейзаж на "времето на героите". Не от тази "картина" извира "коментарът" на героите или автора (както в първия цитиран случай), а "картината" представя пластико-изобразително "обективизиране" (в смисъла на Елиътския "обективен корелатив") на авто-